

Mezőhegyesi alapokon

A XXI. Alföldi Állattenyésztési és Mezőgazda Napok lótenyésztési bemutatója az utóbbi években a Mezőhegyesen kitenyésztett fajtákra, azaz a furioso-north starra, a gidránra és a nóniuszra terjed ki, kiegészülve a lipicai fajtával. Ebben az évben a kiállítás kiemelt fajtája a gidrán volt.

A gidrán fajtájú kancák 3–4 éves korcsoportjában az összes helyezést a tatabányai Máttyás István Kálmán bemutatott állatai kapták. Így harmadik helyezést lett a Gidran-17 „Ketri” nevű, sárga színű gidrán kanca, második lett a Gidran-18 „Jenna” nevű, sárga színű gidrán kanca és első díjat kapott a Gidran-14 „Johanna” nevű, sárga színű gidrán kanca.

A gidrán fajtájú kancák 5–6 éves korcsoportjának minden díját a gyűrűsi Vörös József állatai kapták. Így a korcsoport harmadik helyezettje a Gidran-9 „Hortenzia” nevű, sárga színű gidrán kanca lett, második díjat a Gidran-XXVII-16 „Sellő” nevű, sárga színű gidrán kanca kapott és a kategória első helyezettje a Gidran XXVII-18 „Fahéj” nevű, sárga színű gidrán kanca lett.

A gidrán fajtájú kancák 7–9 éves korcsoportjában harmadik díjat kapott a Siglavy B. Gidran-17 „Hébér” nevű, sárga színű gidrán kanca (tenyésztő, tulajdonos és kiállító: Állami Ménesgazdaság Szilvás-várad, Marócpusztai Ménese). Második helyezést a Gidran-45 „Szende” nevű, sárga színű gidrán kanca lett (tenyésztő: Kun Lajos, Tiszafüred, kiállító: Erdélyi Balázs, Mezőhegyes). A kategória első helyezését a Catalin Gidran 51 „Kata” nevű, sárga színű gidrán kanca kapta (tenyésztő: Szántó Imre Gyula, tulajdonos és kiállító: Vörös József, Gyűrűs).

A gidrán fajtájú kancák 10 év feletti korcsoportjában harmadik díjat kapott a G. Razbeg I-12 „Sógorasszony” nevű, sárga színű gidrán kanca (tenyésztő: Pannon Lovas Akadémia, Kaposvár, tulajdonos és kiállító: Állami Ménesgazdaság, Szilvás-várad). Második helyezést a Gidran XXVII-39 „Sármány” nevű, sárga színű gidrán kanca lett (tenyésztő: Inter Handel 2001 Kft., Lenti, tulajdonos és kiállító: Vörös József, Gyűrűs). A kategória első helyét a Gidran XXIV-61 „Harangvirág” nevű, sárga színű gidrán kanca kapta (tenyésztő: Pannon

Lovas Akadémia, Kaposvár-Bószénfa, tulajdonos és kiállító: Debreceni Egyetem Állattenyésztési Tanszék).

A furioso-north star fajtájú kancák 3–5 éves korcsoportjának harmadik helyezettje a Catalin XII-100 „Kincső” nevű, sötét pej színű furioso-north star kanca lett (tenyésztő: Tessedik Sámuel Főiskolai Mezőgazdasági Kar, Mezőtúr, tulajdonos és kiállító: Kiskunsági Nemzeti Park, Kecskemét). Második lett a Furioso XL-131 „Hugi” nevű, pej színű furioso-

zövásárhely, tulajdonos és kiállító: Kucsora István, Hódmezővásárhely).

A furioso-north star fajtájú kancák 8 évesnél idősebb korcsoportjában a harmadik helyezést az Aranyági Katika nevű, sötét pej színű furioso-north star kanca kapta (tenyésztő: Hód Mezőgazda Rt., Hódmezővásárhely, tulajdonos és kiállító: Fekete Balázs, Hódmezővásárhely). Második helyezést ért el a Furioso-XXX-175 „Lilla” nevű, pej színű furioso-north star kanca (tenyésztő: Kucsora István, Hódme-

A lótenyésztés nagydíját, a lipicai lovak legjobbját, a Conversano XXVI-8 nevű, fekete színű lipicai kanca kapta, melynek tenyésztője, tulajdonosa és kiállítója is a szilvás-várad Állami Ménesgazdaság. A nagydíjat Mihók Sándor adta át Dallos Andor igazgatónak

north star kanca (tenyésztő, tulajdonos és kiállító: Vén János, Soltvadkert). A kategória első helyezését a The Bart Furioso I-7 „Frézia II” nevű, sötétpej színű furioso-north star kanca kapta (tenyésztő, tulajdonos és kiállító: Fekete Balázs, Hódmezővásárhely).

A furioso-north star fajtájú kancák 6–7 éves korcsoportjában harmadik lett a Furioso-82, „Csenge” nevű, szürke színű furioso-north star kanca (tenyésztő: Kucsora István, Hódmezővásárhely, tulajdonos és kiállító: Kucsora Péter, Hódmezővásárhely). Második helyezést ért el a Hand North Star-88 „Balett” nevű, pej színű furioso-north star kanca (tenyésztő, tulajdonos és kiállító: Kucsora István, Hódmezővásárhely). A kategória első helyezettje a Hand North Star-89 „Mambó” nevű, pej színű furioso-north star kanca lett (tenyésztő: Kucsora István, Hódme-

zövásárhely, tulajdonos és kiállító: Kucsoráné Kobzi Éva, Hódmezővásárhely). A kategória első helyezését a Furioso-106 „Jázmin” nevű, szürke színű furioso-north star kanca kapta (tenyésztő: Kucsora István, Hódmezővásárhely, tulajdonos és kiállító: Kucsoráné Kobzi Éva, Hódmezővásárhely).

A nóniuszok között harmadik helyezést ért el a Nonius-12 „Sóska” nevű, fekete színű nóniusz kanca (tenyésztő, tulajdonos és kiállító: Mezőhegyesi Állami Ménes Kft., Mezőhegyes). Második helyezést lett a Nonius-56 „Mirza” nevű, fekete színű nóniusz kanca (tenyésztő: Kinizsi 2000 Mg. Rt., Fábiánsebestyén, tulajdonos és kiállító: Dani István, Besenőtelek). A kategória első helyezését a Nonius XVII-23 „Nutria” nevű, fekete színű nóniusz kanca kapta (tenyésztő, tulajdonos és kiállító: Mezőhegyesi Állami Ménes Kft., Mezőhegyes).

→ A bemutatott lipicai fajtájú lovak közül harmadik díjat kapott az Incitato XIV-9 „Irma” nevű, szürke színű lipicai kanca (tenyésztő: Állami Ménesgazdaság, Szilvásvár, tulajdonos és kiállító: Szabadkígyós Község Önkormányzata, Szabadkígyós). Második helyezett lett a Favory-XXVIII-41 „Furmint” nevű, szürke színű lipicai kanca (tenyésztő, tulajdonos és kiállító: Állami Ménesgazdaság, Szilvásvár). A kategória legjobbjá a Conversano XXVI-8 nevű, fekete színű lipicai kanca lett (tenyésztő, tulajdonos és kiállító: Állami Ménesgazdaság, Szilvásvár).

A Magyar Lótenyésztők Országos Szövetsége tenyésztési díját a gyűrűsi Vörös József kapta, a kiállított több mint 10 Gidrán XXVII apaságú kancáért. A Kisbéri és Gidrán Lótenyésztő Országos Egyesület különdíját kapta fajtagyőztesként a Gidrán XXIV-61 „Harangvirág” nevű kanca, amelynek tenyésztője a Kaposvár-bőszénfai Pannon Lovas Akadémia, tulajdonosa és kiállítója pedig a Debreceni Egyetem Állattenyésztéstani Tanszéke. A Furioso-North Star Lótenyésztő Országos Egyesület különdíját adományozott a négyesfogat bemutatásáért a karcagi Mészáros Zsolt-nak. A Nónius Lótenyésztő Egyesület különdíját a Mezőhegyesi Állami Ménesbirtok Kft. kapta, a fajtagyőztes Nonius XVII-23 „Nutria” nevű fekete színű nóniusz kanca bemutatásáért. A Magyar Lipicai Lótenyésztők Országos Egyesülete különdíját adományozott a Szilvásvárad Állami Gazdaság részére, egy nagydíjas és egy ezüstérmes kanca, valamint az ötösfogat bemutatásáért. A Nemzeti Agrárgazdasági Kama-

Kozma Ferenc-díj

A Magyar Lótenyésztők Országos Szövetsége az idei évben Kozma Ferenc-díjat alapított, melynek odaítéléséről a szövetség tenyésztő tanácsa dönt. Az emlékérmet először Gergely Imrénék ítélték oda.

Gergely Imre 1930-ban született Gyulán. A polgári iskolában folytatott tanulmánya után az Ókigyósi Mezőgazdasági Középiskolát végezte el. Felsőfokú tanulmányai befejeztével a Gödöllői Agrártudományi Egyetemen agrármérnöki diplomát szerzett. Első munkahelye a Békéscsabai Felsőnyomási Állami Gazdaságnál volt, majd 1953-ban Mezőhegyesre, az évszázados lótenyésztési múlttal rendelkező Állami Gazdaságba került.

Ebben az időben Mezőhegyesen még megtalálható volt e történelmi helyen kitegyesztett három lófajta, a furioso, a gidrán és a nóniusz. Kezdetben ménesvezetőként tevékenykedett, de már 1961-ben kinevezték a mezőhegyesi lótenyésztési ágazat vezetőjének. A nevéhez fűződik, hogy az akkori parancs ellenére is megőrizte Mezőhegyes a nóniusz fajtát, és irányításával hozzákezdett egy sportló-típus kitegyesztéséhez. A ma már nagy tenyészhatásának emlegetett mének, mint Ramzes Junior, Aldato, Krózus és Kemál szerepeltetése összefonódott Gergely Imre nevével. A tenyésztési elképzelés helyességét a teljesítmények, az 1980-as moszkvai olimpián elért sikerek is visszaigazolták.

Gergely Imre nem csak a díjgratú sportra kitegyesztett sikeresen, hiszen pályafutása alatt a ménesben kitegyesztett lovak a fogatsportban is kiemelkedően szerepeltek. Mái emlegetjük a ménes Aldato Nonius négyes fogatát.

1990-ben vonult nyugdíjba, de 1992-ben az akkori vezetés szaktanácsadónak kérte fel, mert szükségét érezte, hogy több évtizedes tapasztalataival Mezőhegyesen a minőségi lótenyésztést tovább segítse. Ezt a tisztséget 1995-ig töltötte be, ám a Nonius Lótenyésztők Országos Egyesülete tenyésztői bizottságában még évekig munkálkodott.

Körösi Krisztina, az MLOSZ ügyvezető igazgatója és Mihók Sándor, az MLOSZ elnöke adta át a Kozma Ferenc-díjat Gergely Imrénék

A MÁSZ elismerését minden évben a legszínvonalasabban bemutatkozó tenyésztő szervezet kapja, idén ezt a Kisbéri és Gidrán Lótenyésztő Országos Egyesület érdemelte ki a gidrán lófajta kiemelkedően magas színvonalú bemutatásáért. A díjat Fekete Balázs, a MÁSZ elnöke (jobbra) és Wagenhoffer Zsombor, a MÁSZ ügyvezető igazgatója (balra) adta át Mátyás Istvánnak, az egyesület elnökének

ra lótenyésztési különdíját Fekete Balázs kapta, a Frézia II. nevű furioso-north star fajtagyőztes ló tenyésztéséért.

Tejről a kisebbeknek

Az 1985-ben alakult Zootechnika Gépgyártó Kft. elsősorban a tejgazdaságokat szolgálja ki. Már a kezdetektől főként a kisüzemeket szerették volna olyan helyzetbe hozni, hogy a termékeiket könnyebben tudják értékesíteni. Ennek kapcsán 1990-ben kifejlesztették a lemezes pasztőröket, majd 1993-ban a pohártöltő gépeket, 1996-ban pedig csöves pasztőrökkel és üvegtöltőkkel jelentek meg a piacon. Ezek a berendezések különböző méretben, teljesítményben készülnek, amelyekkel a gazdák a termékeiknek olyan megjelenést

tudnak biztosítani, mint a nagyüzemek. Ugyanakkor meg tudják őrizni azt a magas biológiai értéket, amire az egyedi technológiájuk lehetőséget nyújt.

„Természetesen nem feledkezhetünk meg az élelmiszerbiztonságról sem”- hangsúlyozta *Kürtfalvi Árpád*, a cég ügyvezetője. Több országban is minősítették a lemezes pasztó-reiket, ezek közül a német előírások a legszigorúbbak, amelyeket az uniós elvárásokon túl is megkövetelnek.

Eszközeiket maguk gyártják, ami a rugalmasságot tekintve nagy előnyt jelent. Családi kisüzemről van szó, ahol különleges igényeket is

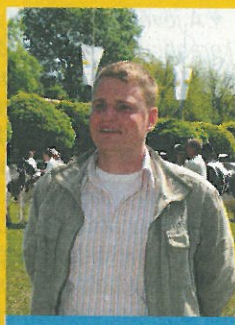
A Zootechnika főként kis- és középgazdaságokkal áll kapcsolatban

Gyakornokok a sikeres kiállításért

A tavasz kezdetén két fiatal kereste fel *Gulyás Mártát*, a Hód-Mezőgazda Zrt. titkárságvezetőjét, az Alföldi Allettenyészési és Mezőgazda Napok egyik szervezőjét, miszerint gyakornokként szeretnének a kiállításon dolgozni, tanulni. A szervezőknek megtetszett az ötlet, így biztosították a lehetőséget *Domján Orsolyának* és *Janák Péternek*.

Domján Orsolya

Janák Péter

Mindketten már az előkészületekből kivették a részüket. A lovak mellé osztották be őket, így segítettek a boxok kialakításában, takarmányt hordtak, az ügétón a tereprendezen dolgoztak. A kiállítás ideje alatt pedig Orsi az állatsimogatóban, Péter pedig a parkoltatásban segített, illetve a diákok felügyelete tartozott hozzá. Ám nekik nem ért véget vasárnap a kiállítás, még maradtak pár napot és az utómunkálatokban is aktívan segítettek. A gyakornokokat a motivációjukról kérdeztük. Mint megtudtuk, Péter a Szent István Egyetem Gazdasági, Agrár- és Egészségtudományi Karának mezőgazdasági mérnök szakán végzett, most pedig szintén a SZIE-n tanul agrármérnöknek. Az egyetemi képzésében szerepel egy gyakorlat, és mivel már nagyon régen szeretett volna eljutni erre a kiállításra, így azt gondolta, összeköti a kellemeset a hasznossal. Orsi pedig most érettségizett a Hódmezővásárhelyi Integrált Szakképző Központ Corvin Mátyás Tagintézményében és reméli, hogy tanulmányait a Szegedi Tudományegyetem Mezőgazdasági Karán tudja folytatni vadgazda mérnök szakon. Bár ez első hallásra meglepőnek tűnt, de olyan elszántsággal és határozottsággal mesélt jövőbeni terveiről, arról, hogy vadászként szeretne majd dolgozni, hogy a hallgató pár perc után teljesen rendjén valónak találta az elképzelését. S hogy mit adott nekik a kiállítás? Péter szeretne itt maradni a Hód Mezőgazda Zrt-nél a kötelező nyári gyakorlatára is, hiszen, mint mondta, ezt a szakmát jól csak a gyakorlatban lehet megtanulni – amire itt kiváló lehetősége van –, nem az iskolapadban. Mivel szakdolgozatának a témája a talajművelés, így testközelből nyerhet majd betekintést a nyári gyakorlat teljesítése alatt a gyakorlati megvalósításba. Orsi pedig három napot töltött gyerekek és állatok közelében, ami türelemre és határozottságra ösztönözte. Természetesen, ha lehetőséget kapnak, mindketten jönnek jövőre is, hiszen a sok tapasztalat mellett egy életre szóló élménnyel lettek gazdagabbak.

NTA

ki tudnak elégíteni. A nagy cégeknél nehézkes termelésirányítási rendszerekkel, komoly költséggazdálkodással kell szembenézni, ahol az egyedi elvárásoknak gyakorta nem tudnak megfelelni. A Zootechnikánál viszont személyre szabott gyártás folyik. Főként a kis- és középgazdaságokkal állnak kapcsolatban, partnereik között a naponta 10–15 ezer liter tej feldolgozására alkalmas üzemek a jellemzők.

„Ausztriában 1996-ban sok tejipari vállalat ment tönkre”- hozott határon túli példát az ügyvezető. Éppen ezért az osztrák állam támogatni kezdte az iskolatej programon keresztül a termelőket. Akkor egy liter tejért a gazdának 6,20 shillinget fizettek csomagoltanul. Ám abban a pillanatban, amikor elkezdtek pohárba tölni, akkor 2,5 deciért már 3,40-et kaptak, s ehhez még egy shilling járt az államtól. Azok a termelők, akik belevágtak, azóta is töretlenül fejlődnek.

Kérdésekre a szakember elmondta, hogy elsősorban az osztrák és a német piacon erősek, hiszen idáig Magyarországon nem merült fel jelentős igény az eszközökre. Ugyan a '90-es évek kezdetén nálunk is tapasztalható volt a fellendülés, s akik akkor mertek lépni, ma is fontos szereplői a piacnak. Az elmúlt években újra megnőtt az érdeklődés, több helyen szereltek fel magyar kisgazdaságokat, s a kiállításon is sorra érkeztek az érdeklődők.

A kisüzemekről beszélve a pohártöltő gépeket emelte ki a szakember, mivel nagyon olcsó a csomagolóanyag, s nagyon változatos méretben létezik. Ezekkel gyümölcsös, darabos joghurtokat is lehet tölteni, s talán a legkisebb anyagi teherrel járó értéknövelő beruházás.

-VINICZAI-

Folyamatos fejlődés

Privatizációja után a Hód-Mezőgazda Zrt. folyamatos fejlődésének lehetünk tanúi. Az elmúlt tíz évben, merthogy éppen ennyi ideje került magánkézbe a társaság, mintegy 13 milliárd forintnyi beruházást hajtottak végre, amiből hárommilliárdot támogatásokból, a fennmaradó részt saját, illetve banki forrásból biztosították. – Ezeket a beruházásokat igyekszünk majd úgy működtetni, hogy a befektetett pénz és munka megtérüljön, nyilatkozta lapunknak Antal Gábor vezérigazgató, akit a vállalat eredményei mellett az Alföldi Állattenyésztési és Mezőgazda Napok értékelésére kértünk.

– A tavalyi évet 300 millió forint adózás előtti eredménnyel zártuk, ami közepes eredménynek tekinthető. Számítottunk erre, ugyanis – telepi rekonstrukciója miatt – sertéságazatunk minimális árbevétellel zárt. Az egész évünk azzal telt, hogy feltöltsük a telepet, s idén, április elején adtuk le az első hízókat.

♦ *Milyen eredményeket produkál az új technológia és genetika?*

– DanBred genetikával dolgozunk, az első 1250 fialás átlaga 13,8 élve született malac. A második fialásoknál az alomszám már meghaladta a tizenhatot. Ez az adat annak tükrében tűnik különösen jónak, hogy az elhullási százalék malackorban nem több, mint a régi genetikánál. Bár a jelenlegi 7 százalék körüli arány sokak szerint nem tartható, mi bízunk benne, hogy 10 százalék alatt marad. Ezek az eredmények egyelőre nehezen értékelhetők, a telep kapacitását ugyanis várhatóan az év végére használjuk ki maximálisan. Azt azonban már most látjuk, hogy a fajlagos testtömeg-gyarapodás és a színhúskihozatal is javult. Bár a korábbi, 58 százalékos színhúskihozatal sem volt rossznak mondható, ma ehhez képest is javult, 60–62,5 százalék az arány. Az ilyen hízóért versengenek a vágóhidak.

♦ *Ezek után miként alakulnak ma a Hód-Mezőgazda Zrt. pénzügyi mutatói?*

– Mindenekelőtt fontos leszögezni: az elmúlt tíz évben a tulajdonosok egyetlen filért sem vettek ki a cégből, minden megtermelt forintot visszaforgattak a vállalkozásba. A cég folyamatos fejlődését mutatja, hogy mintegy 13 milliárd forintnyi beruházást haj-

tottunk végre, amiből hárommilliárdot támogatásokból, a fennmaradó részt saját, illetve banki forrásból biztosítottuk. A hosszú lejáratú hitelállományunk valamivel nagyobb, mint a privatizációkor, 2004 végén egymilliárd forint körüli beruházási hitele volt a cégnek, 2013. december 31-ei fordulóval pedig 1,7 milliárd. A rövid lejáratú forgóeszköz-hitelünk is nagyobb, de fontos tudni, hogy míg a 2004. évi mérlegfőösszegünk 5 milliárd forint körül alakult, most 12–15 milliárd között van. Ma ugyanis, a korábbiakhoz képest jóval nagyobb eszközállományt kell finanszírozni. A saját tőkének a teljes befektetett eszközállományt lefedi, értéke több, mint 9 milliárd forint, és a forgóeszközre is jut belőle. Másképp fogalmazva, ma már minden beruházásunkat, sőt a forgóeszközöink egy részét is lefedi a saját tőke. Bár ez utóbbi lehetne jobb is, a cég mindenképpen finanszírozhatónak minősül.

♦ *A jövőjüket hogyan befolyásolja, hogy a korábbiakhoz képest jóval kisebb területen kell majd gazdálkodniuk?*

– Nekünk a föld alapvetően eddig is azt a célt szolgálta, hogy az állatainknak megtermeljük a takarmányt. Most arra kell készülnünk, hogy nem marad annyink, amennyi elegendő az állatainknak. Mi is megpályáztuk az állami földeket, de nem volt szerencsénk, eddig nem nyertünk egyetlen hektárt sem. Úgy számolunk, hogy körülbelül 1500 hektárunk marad, miközben 1650 fejőstehe-
net és szaporulatát, illetve 197 húsmarhát és szaporulatát, továbbá 1850 kocát és szaporulatát (50 ezer hízót tervezünk kibocsátani egy évben) tartunk. Egy ekkora állatállomány takarmányának megtermelésére az eddig meglévő földterületünk sem volt elég, emellett hibrid vetőmagot is előállítunk: Magyarország egyik legnagyobb, magyar magántulajdonban lévő vetőmag-üzeme található nálunk. A legégetőbb kérdés a szarvasmarhák tömegtakarmányának előállítására.

♦ *Ebben a helyzetben fel kell-e áldozni valamelyik ágazatot?*

– Úgy tervezük a jövőt, hogy ne kelljen feláldozni semmit. Megtaláljuk a módját, hogy megtermeljük a tömegtakarmányt, azt ugyanis integrációban nem, vagy legalábbis nagyon nehéz megtermeltetni. Enélkül viszont nincs kérdőjele a tömegtakarmányozás.

♦ *A Hód-Mezőgazda integrációs tevékenysége változik-e a jövőben?*

– Integrációs tevékenységünket is úgy tervezzük, hogy mindannyian, mi és a partnereink is megtaláljuk a számításainkat. Ren-

FOTO: PRÁG FERENC

geteg dologban tudjuk segíteni a gazdákat. Egy túltermeléses piacon partnereink biztosak lehetnek abban, hogy felvesszük a takarmány-alapanyagot. Keresleti piac esetén pedig mi is felvásárlóként jelenünk meg, aminek akár árfelhajtó hatása is lehet. Az integrációnak azonban vannak további előnyei is, például szakmai tanácsadást, gépi szolgáltatást tudunk nyújtani a velük kapcsolatban állóknak. Úgy gondolom tehát, hogy azok a gazdák, akik elégedettek velünk, kitar-
tanak mellettünk. Akik pedig nem, azok más-
hol keresik majd a boldogulásukat. Egy dolog azonban biztos: mi innen nem megyünk el, stabil lábakon állunk, biztos fi-
zető és hosszú távú partnerei leszünk minden gazdálkodónak, aki velünk szeretne együtt-
működni.

♦ *A kiállítás is egyfajta együttműködés. Minek köszönhető a kiállítók és látogatók aktív részvétele?*

– A kiállítás elért arra a szintre, hogy ma már azért aggódunk, csak el ne rontsunk valamit. Senki ne vegye nagyképségnek, de ezt a színvonalat már nehéz fokozni. Nem hallgathatjuk el azonban, hogy a Magyar Állattenyésztők Szövetségének és tagszervezeteinek komoly szerepe van a sikerben. Rengeteg munkát jelent már az előválogatás is, ma már ugyanis nem lehet akármilyen tenyészállatot bemutatni itt. Azt is ők szervezik meg, hogy az állatok mikor, hogyan kerüljenek ide, ami nagy teher a tenyésztőknek is, akik kétszer vállalják a karantént. Először a kiállítás előtt, majd miután hazavitték az állatot. Ez a munka óriási erőfeszítést igényel mindenki részéről. A sikeres kiállításért tehát nem csak mi, az állattenyésztők és a szövetségek is nagyon sokat tesznek.

BÁRDOS B. EDIT